

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 24 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 472

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Πνέμα.
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ. Νά πάψη ή κηδεμονία του έργατη.
ΙΔΑΣ. Δυό εκλογές.
ΜΙΑΤΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ. Το Μπαλασσωμένο 'Αγώρι
(τέλος).
ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ. Τα κιονόκρανα συντρίμια.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. 'Ο Ποιητής και ο Κριτικός.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτική 'Επιθεώρηση.
ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ. Στο Συνόδη 'Ιταπαδημητρίου.
ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

'Αφιερωμένα του νέου μου φίλου
Νίκου Φανδρίδη

«Μεγάλο καλό μας κάνουν όσοι μας
αναγκάζουνε να στοχαστούμε ά-
πάνω στον ίδιο τον εαυτό μας.»

Γκαίτε

'Ο,τι ξέρει ο νοικοκύρης
δάν το ξέρει ο κόσμος ελος.

Παροιμία

Α'.

ΓΕΝΙΚΟ ΚΟΙΤΑΜΑ

Ποιητής και πεζογράφος από τους δυνατούς ά-
νάμεσό μας ο Κωσταντίνος Χατζόπουλος· όμως όπου
μου δόθηκε άφορμή να σταθώ και να τον προσέξω,
ίσα με την ώρα τούτη, κριτικός πιδ πολύ νευρικός
παρά στοχαστικός, κοιτάζοντας να γιομίση με τον
άέρα μιας άρνησης μεφιστοφελικής — καθώς και άλ-
λου παρατήρησα — (1) κάποια θετική γνώση που

(1) Γράμματα, Τομ. Α «'Η φιλολογία μας» (1909).

του λείπει, — ή που κάνει πώς του λείπει, — για
τάντικείμενα που μιλά. Ρίχνοντας λόγια από καιρό,
σχετικά με το έργο μου και τελευταία κινημένος από
κάποια κεντήματα στο «Νουμά», βάλθηκε να μι-
λήση για κείνο στέ ίδιο το φύλλο και να γιομίση
φύλλα του με το ζέτασμα του (1). 'Αγωνίστηκε να
δείξη τα στοιχεία του έργου μου τάντικειμενικά, κα-
θώς τά ειπε, κολάζοντας το δείξιμο με το παρουσιασμα
και της άλλης του δψης, της καλής καθώς τη θέλει.
'Η αλήθεια είναι πώς ή «'Απόκρισή» του, σάν την
πρωτοπεράση κανείς, έχει τά γνωρίσματα μιας ά-
ξιόλογης κριτικής, μιας δουλειάς που αξίζει να την
προσέξουμε (2). 'Ο κριτικός φανερώνει κάποιαν άμε-
ροληψία, φαίνεται πώς άκκουμπά σε κάποια δεκα-
νίκια άντικειμενικά, που χωρίς αυτά δύσκολα μπο-
ρει να πάη μπροστά τέτοιας λογής έπιχείρηση. Λα-
βαίνει άφορμή να μιλήση όχι από καταφρόνια κι
άπό άντιπάθεια προς το έργο του ποιητή, μά ίσα
ίσα από προσοχή κι από κάποια τιμή προς εκείνο.
Τό κρίνει· δηλαδή τό κοιτάζει, τό ξαπλώνει κάτω,
τό ψάχνει, τό ζυγίζει, τό ξετάζει σά να είταν άνα-
τόμος του και σάν άναλυτής· τό συγκρίνει με άλλα
έργα σημαντικά και παραδειγματικά· του άραδιάζει
ψεγάδια, δέν του κακοβλέπει χαρίσματα· τό βαθμο-
λογει, τό τοποθετεί, τό βάζει στη θέση του. 'Αγγί-
ζει από την άφορμή του ζητήματα γενικά της ποιη-
τικής τέχνης και γενικώτερα της καλολογίας, κατε-
βαίνει από τά δόγματα στα παραδείγματα, κι από

(1) Κοίτα «Νουμάς» του 1910. 'Αριθμ. 380—386. «Κ.
Χατζόπουλος. Μιά άπόκριση».

(2) Και γι' αυτό στους λογής φιλολογικούς μας κύκλους,
άνισως δέν έχω λάθος, προξένησ' έντύπωση ή κριτική έρ-
γασία του Χατζόπουλου από τή δική μου τήν άφορμή. 'Ο
ίδιος ο «Νουμάς», ύστερ' από τό τύπωμα, στα φύλλα του
της Χατζοπουλικής έπίκρισης, δηλώνει άπεριόριστα τό θα-
μασμό του προς τό έργο μου, με ελες, καθώς γράφει, τις έ-
πιφύλαξες της «κριτικής». 'Ο Ποριώτης μας λέει και μας
ξαναλέει για τό «αφωτεινό» νοϋ του Χατζόπουλου. 'Ο Σε-
νόπουλος γράφει στον «Καλλιτέχνη» πώς πρώτη φορά δη-
μοσιεύτηκε σωστή κριτική για τό έργο μου. 'Ο δύσκολος
σε λόγια Καρκαβίτσας μέσα στις όμιλίες που τυπωθήκανε
στο «'Αθηναι» για τους λογοτεχνίτες μας φαίνεται πώς ξε-
χωρίζει εδλαθητικά τήν κριτική του Χατζόπουλου, εκεί
που για τή δική μου κριτική δουλειά εκφράζεται σχεδόν
καταφρονετικά. Και πίσω από τούτους πολλοί θα κρατιέν-
ται, κι από τους πρώτους άνάμεσό μας, που τήν έντύπωση
τους δέν τή γράψαν, ούτε να τή μιλήσουν έτυχε.